

Sed potius ite ad oves, quæ perierunt domus Israel. (*Matth. X. 5, 6.*)

Binos Apostolos mittit, ut fierent promptiores : quia, ut ait Ecclesiastes (*Cap. IV.*) "Melius est simul duos esse, quam unum." (*Theophylactus.*)

Mittens autem docet eos quo eant, quid prædicent, et quid faciant. Primo quidem quo eant. (*Glossa.*)

Ab his (Gentibus et Samaritanis) ergo discipulos avertens, ad filios Israel mittit, quos pereuntes vocat, non abscedentes, undique veniam eis excogitans, et attrahens eorum mentem. (*Chrysostomus.*)

Qui tamen licet oves vocentur, in Christum luporum ac viperarum linguis et faucibus sævierunt. (*Hilarius.*)

iv. — Euntes autem prædicate, dicentes : Quia appropinquavit regnum cœlorum, infirmos curate, mortuos suscite, leprosos mundate, dæmones ejicite : gratis accepistis, gratis date. (*Matth. X. 7, 8.*) Egressi autem circuibant per castella evangelizantes, et curantes ubique. (*Luc. IX. 6.*)

Prædicabant ut pœnitentiam agerent : et dæmonia multa ejiciebant, et ungebant oleo multos ægros, et sanabant. (*Marc. VI. 12, 13.*)

Et reversi Apostoli, narraverunt illi quæcumque fecerunt : et assumptis illis, secessit seorsum, in locum desertum, qui est Bethsaidæ. (*Luc. IX. 10.*)

Postquam autem docuit eos quo eant, insinuat quid prædicent. (*Glossa.*)

Vides ministerii magnitudinem. Nihil sensibile præcipiuntur dicere, ut Moyses et Prophetæ, sed nova quædam et inopinata, regnum cœlorum, et omnia quæ illic sunt bona. (*Chrysostomus.*)

Adjuncta sunt autem prædicatoribus sanctis miracula, ut fidem verbis daret virtus ostensa, et nova facerent qui nova prædicarent. (*Gregorius.*)

Egressi autem circuibant, etc. Quasi doctores quidem evangelizantes ; sed quasi medici præstantes remedia, et verba miraculo comprobantes. (*Eusebius.*)

MEDITATIO XLVIII.

De quinque millium hominum refectioe.

i. — Reversi Apostoli. (*Luc. IX. 10.*) Et convenientes ad Jesum nuntiaverunt ei omnia, quæ egerant, et docuerant. Et ait illis : Venite seorsum et requiescite

pusillum. Erant enim qui veniebant et redibant multi : et nec spatium manducandi habebant. (*Marc. VI. 30, 31.*)

Ad locum enim unde exeunt flumina, revertuntur. Deo semper referunt missi super his quæ acceperant. (*Theophylactus.*) Discamus autem et nos, cum in ministerium aliquod mittimur, non elongari, et ultra commissum officium non efferri; sed mittentem visitare et renuntiare ei omnia quæ egimus et docuimus. (*Beda.*)

Quiescere facit Christus suos discipulos, ut addiscant præpositi, quod qui laborant in opere et sermone, requiem promerentur, et quod non debent continue laborare. (*Beda.*)

ii. — Et ascendentes in navim abierunt (*Marc. VI. 32*), trans mare Galilææ, quod est Tiberiadis (*Joan. VI. 1*), in desertum locum. (*Marc. VI. 32.*)

Et viderunt eos abeuntes, et cognoverunt multi : et pedestres, de omnibus civitatibus concurrerunt illuc, et prævenerunt eos (*Marc. VI. 33*), quia videbant signa, quæ faciebat super his, qui infirmabantur.

Subiit ergo in montem Jesus : et ibi, sedebat cum discipulis suis. (*Joan. VI. 2, 3.*)

Non discipuli soli, sed assumpto Domino ascendentes in navim, locum petiere deser-

tum. Tentat autem fidem turbarum : petendo enim solitudinem, an sequi curent explorat : Illi sequendo, et non in jumentis, aut vehiculis diversis, sed proprio labore pedum, quantum salutis suæ curam gerant, ostendunt. (*Theophylactus.*) Ita tu Christum non expectans quod ipse revocet, sed præcurrens eum prævenias. (*Beda.*)

iii. — Et exiens vidit turbam multam : et misertus est super eos, quia erant sicut oves non habentes pastorem, et cœpit illos docere multa. (*Marc. VI. 34.*) Loquebatur illis de regno Dei, et eos, qui cura indigebant, sanabat. (*Luc. IX. 11.*) Curavit languidos eorum. (*Mat. XIV. 14.*)

Pharisæi lupi existentes rapaces, non pascebant populum, sed devorabant : propter hoc ad Christum verum congregantur pastorem : qui tradidit illis cibum spiritualem, scilicet verbi Dei. (*Beda.*)

Et curavit languidos eorum : hoc est enim veraciter pauperum misereri, eis veritatis viam docendo aperire et molestias corporales auferre. (*Hieronymus.*)

iv. — Dies autem cœperat, declinare. (*Luc. IX. 12.*) Et cum jam hora multa fieret. (*Marc. VI. 35.*)

Vespere factō accesserunt ad eum discipuli ejus (*Mat. XIV. 15*), duodecim (*Luc. IX. 12*), dicentes : Desertus est locus, et hora jam præterit : dimitte illos, ut euntes in proximas villas, et vicos, emant sibi cibos, quos manducent (*Marc. VI. 35, 36. — Mat. XIV. 15*), quia hic in loco deserto sumus. (*Luc. IX. 12.*)

Vide, quomodo discipuli Christi circa hominum amorem proficiunt : turbarum enim miseri accedunt ad Christum, et pro eis intercedunt. Dominus autem tentavit eos, si ejus virtutem tantam esse cognoverant quod turbas pascere posset.

Provocat etiam Apostolos, ad fractionem panis, ut illis se non habere testantibus, magnitudo miraculi notior fieret. (*Hieronymus.*)

MEDITATIO XLIX.

Christus tentat discipulorum fidem.

I. — Jesus autem dixit eis : Non habent necesse ire : date illis vos manducare. (*Mat. XIV. 16.*)

Et dixerunt ei : Euntes emamus ducentis denariis panes, et dabimus illis manducare. (*Marc. VI. 37.*)

Vide magistri sapientiam : non enim statim dixit eis : Ego cibabo eos, neque enim facile suscepissent. (*Chrysostomus.*)

Discipuli autem arguebant eum tamquam ignorantem quod illis esset necessarium, ad tantam multitudinem turbarum pascendam : unde turbati respondent : *Euntes emamus. etc.* (*Theophylactus.*)

II. — Cum sublevasset ergo oculos Jesus, et vidisset quia multitudo maxima venit ad eum, dixit ad Philippum, unde ememus panes, ut manducent hi.

Hoc autem dicebat tentans eum : ipse enim sciebat quid esset facturus. (*Joan. VI. 5, 6.*)

Ut disceremus quia oculos non erigebat huc atque illuc : sed pudice sedebat attentus cum discipulis suis. (*Theophylactus.*)

Diligenter loquens aliquid eis, et eos ad seipsum convertens. Deinde respiciens vidit turbam ad se venientem. (*Chrysostomus.*) Philippum igitur Dominus tentans utrum fidem haberet, invenit eum adhuc humanis passionibus subjacentem : quod patet ex hoc quod sequitur. (*Theophylactus.*)

III. — Respondit ei Philippus : Ducentorum denariorum panes non sufficiunt eis, ut unusquisque modicum quid accipiat.

Dicit ei unus ex discipulis ejus, Andreas frater Simonis Petri. Est puer unus hic, qui habet quinque panes hordeaceos, et duos pisces : sed hæc quid sunt inter tantos? (*Foan. VI. 7, 8, 9.*)

In quo tarditatem suam ostendit : nam si perfecte de creatore intelligeret, de ejus potentiae largitate non diffideret. (*Alcuinus.*)

Sed et Andream Dominus similem Philippo invenit, quamvis altius de illo contemplantem. (*Theophylactus.*)

Æstimo quidem non sine causa id eum dicere : sed quia audiverat signum quod Elisæus de panibus hordeaceis fecerat : pavit enim de viginti panibus centum homines. (*4. Reg. IV.*) Ascendit igitur mente in ali-quod excelsum : sed ad summum non potuit pervenire. Æstimabat enim quod de paucioribus pauciora, et de pluribus plura facturus esset qui miracula faciebat. (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO L.

Christus benedicit et multiplicat panes.

1. — Dicit eis : Quot panes habetis? ite, et videte. Et cum cognovis-

sent, dicunt : Quinque, et duos pisces. (*Marc. VI. 38.*)

Non habemus hic nisi quinque panes, et duos pisces.

Qui ait eis : Afferte mihi illos huc. (*Mat. XIV. 17, 18.*)

Et præcepit illis ut accumbere facerent omnes, secundum contubernia, super viride fœnum. (*Marc. VI. 39.*)

Erat (enim) fœnum multum in loco. (*Foan. VI. 10.*)

Ait ad discipulos suos : Facite illos discumbere per convivia quinquagenos. Et ita fecerunt. (*Luc. IX. 14, 15.*)

Et discubuerunt in partes, per centenos et quinquagenos. (*Marc. VI. 40.*)

Discubuerunt ergo viri, numero quasi quinque millia. (*Foan. VI. 10. — Luc. IX. 14.*)

Non materia subjecta indigebat ; sed ne viderentur creaturæ alienæ esse ab ejus sapientia, ipsis creaturis utitur ad materiam miraculorum. (*Chrysostomus.*)

Oportet autem erudiri discipulorum exemplo : quoniam etsi pauca habuerimus, oportet ea retribuere indigentibus. Jussi namque discipuli afferre quinque panes, non dicunt : Unde mitigabimus famem nostram? sed obediunt confestim. (*Chrysostomus.*)

Docet autem Dominus, cum hospitamur aliquem, reclinare ipsum, et omnis consolationis participem facere.

Soli viri numerantur ab Evangelista, quia legalem consuetudinem sequebatur. (*Theophylactus.*)

II. — Et acceptis quinque panibus, et duobus piscibus, intuens in coelum benedixit, et fregit panes, et dedit discipulis suis, ut ponerent ante eos, et duos pisces divisit omnibus. (*Marc. VI. 41.*)

Accepit ergo Jesus panes : et cum gratias egisset, distribuit discumbentibus : similiter et ex piscibus quantum volebant. (*Joan. VI. 11.*)

Sed quare paralyticum debens sanare non orat, neque suscitans mortuos, neque mare quietans; hic autem orat gratias agens? Ut scilicet ostendat, eos qui comestionem incipiunt, gratias agere oportere Deo, et adhuc quoniam turba multa erat praesens, oportebat eis suaderi quod secundum voluntatem Dei advenerat : et ideo cum occulte aliquod miraculum faciebat non orabat : sed coram multis orabat, ne crederent quod esset Deo contrarius. (*Chrysostomus.*)

III. — Et manducaverunt omnes et saturati sunt. (*Mat. XIV. 20. — Marc. VI. 42. — Luc. IX. 17.*)

Ut autem impleti sunt, dixit discipulis suis : Colligite quae superaverunt fragmenta, ne pereant.

Collegerunt ergo, et impleverunt duodecim cophinos fragmentorum ex quinque panibus hordeaceis, quae superfuerunt his qui manducaverant. (*Joan. VI. 12, 13. — Luc. IX. 17. — Mat. XIV. 20.*)

Sustulerunt reliquias, fragmentorum duodecim cophinos plenos, et de piscibus. (*Marc. VI. 43.*)

Non quidem haec ostentatio superflua fuit, sed ne phantasiae aestimarent quod factum est; propter quod etiam ex subjecta materia miraculum fecit. Sed quare non turbis dedit fragmenta portanda, sed discipulis? Quoniam hos maxime erudire volebat, qui orbis terrarum debebant esse magistri. Ego autem non solum admiror multitudinem panum quae facta est, sed et certitudinem superfluum : quia neque plus neque minus fecit superfluum esse, sed tantum quantum volebat : scilicet duodecim cophinos, secundum numerum Apostolorum. (*Chrysostomus.*)

Addiscimus autem ex miraculo perpetrato, non fieri pusillanimes in coarctationibus paupertatis. (*Theophylactus.*)

IV. — Erant autem qui manducaverunt quinque millia virorum. (*Marc. VI. 44.*)

Exceptis mulieribus et parvulis. (*Mat. XIV. 21.*)

Illi ergo homines cum vidissent quod Jesus fecerat signum dicebant : Quia hic est vere propheta, qui venturus est in mundum. (*Joan. VI. 14.*)

Et statim coegit discipulos suos ascendere navim, ut præcederent eum trans fretum, ad Bethsaidam, dum ipse dimitteret populum.

Et cum dimisisset eos, abiit in montem orare. (*Marc. VI. 45, 46.*)

Sic autem Propheta est Christus et Dominus Prophetarum, sicut Angelus et Dominus Angelorum : ex eo enim quod præsens annuntiavit, Angelus erat, ex eo quod futura prædixit : Propheta erat, ex eo quod Verbum caro factum est et Angelorum et Prophetarum Dominus erat : nullus enim Propheta sine verbo Dei. (*Augustinus.*)

Coegit discipulos, quia non de facili ab eo poterant separari. (*Chrysostomus.*)

Non omnis qui orat ascendit in montem : sed qui bene orat, qui eum orando quærit. (*Beda.*)

MEDITATIO LI.

De ambulatione Christi super aquas.

I. — Compulit Jesus discipulos ascendere in naviculam, et præcedere eum trans fretum, donec dimitteret turbas.

Et dimissa turba, ascendit in montem solus orare. Vespere autem facto solus erat ibi. (*Matth. XIV. 22, 23.* — *Marc. VI. 45, 46.*)

Quo sermone ostenditur invitos eos a Domino recessisse, dum amore præceptoris ne ad punctum quidem temporis ab eo volunt separari. (*Hieronymus.*)

Docet Dominus, non debere turbis nos commiscere continuo, neque fugere multitudinem semper ; sed alterutrum utiliter facere. (*Chrysostomus.*)

Propter hoc etiam ad desertum vadit, et ibi pernoctat dum orat, erudiens nos in oratione tranquillitatem quærere et a tempore et a loco. (*Chrysostomus.*)

II. — Et cum sero esset, erat navis in medio mari, et ipse solus in terra. (*Marc. VI. 47.*) Mane autem, vento magno flante, exsurgebat. (*Joan. VI. 18.*) — Navicula autem in medio mari jactabatur

fluctibus : erat enim contrarius ventus. (*Mat. XIV. 24.*)

Rursus autem discipuli tempestatem sustinent sicut et prius : sed tunc quidem habentes eum in navigio, hoc passi sunt, nunc autem soli existentes. Paulatim enim ad majora eos ducit, et ad ferendum omnia viriliter instruit. (*Chrysostomus.*)

III. — Cum remigassent ergo quasi stadia viginti quinque aut triginta. (*Foan. VI. 19.*) Et videns eos laborantes in remigando (erat enim ventus contrarius eis) et circa quartam vigiliam noctis venit ad eos, ambulans supra mare : et volebat præterire eos. (*Marc. VI. 48.*)

Tota autem nocte dimittit eos fluctuari, erigens eorum cor post timorem, in majus sui desiderium immittens eos, et in memoriam continuam : propter hoc non confessionem eis adstitit. (*Chrysostomus.*)

Quando dicit, quarta vigilia noctis venisse ad eos Dominum, ostendit tota nocte periclitatos. (*Hieronymus.*)

IV. — At illi, ut viderunt eum ambulantem supra mare (*Marc. VI. 49.*), et proximum navi fieri (*Foan. VI. 19.*), putaverunt phantasma esse (*Marc. VI. 47.*),

et timuerunt (*Foan. VI. 19.*), et exclamaverunt.

Omnes enim viderunt eum et conturbati sunt. (*Marc. VI. 49, 50.*)

Dicentes quia phantasma erat. Et præ timore clamaverunt. (*Matth. XIV. 26.*)

Statimque Jesus locutus est eis, dicens : Habete fiduciam : ego sum nolite timere. (*Matth. XIV. 27. — Marc. VI. 50.*)

Voluerunt ergo accipere eum in navim. (*Foan. VI. 21.*)

Quomodo ergo eos volebat præterire quos paventes ita confirmat, nisi quia illa voluntas prætereundi, ad eliciendum illum clamorem valebat, cui subvenire oportebat. (*Augustinus.*)

Christus ergo non prius se revelavit discipulis donec clamaverunt : quanto enim magis intendebatur timor, tanto magis lætati sunt in ejus præsentia.

Hoc verbum et timorem solvit, et fiduciam præparavit. (*Chrysostomus.*)

Quod autem dicit : *ego sum*, nec subjungit quis sit; ex voce sibi nota poterant intelligere eum qui per obscuros noctis tenebras loquebatur. (*Hieronymus.*)

MEDITATIO LII.

De ambulatione Petri super aquas.

I. — Respondens autem Petrus dixit : Domine, si tu es, jube me ad te venire super aquas.

At ipse ait : Veni. Et descendens Petrus de navicula, ambulabat super aquam ut veniret ad Jesum. (*Matth. XIV. 28, 29.*)

Non enim possum hoc in me, sed in te. Agnovit Petrus quid sibi esset a se, quid ab illo, cujus voluntate se credidit posse quod nulla humana infirmitas posset. (*Augustinus.*)

Vide autem quantus est fervor, quanta fides. Non dixit, ora et deprecare; sed *jube* : non enim solum credidit quoniam potest Christus ambulare super mare, sed quoniam potest et alios inducere : et concupiscit vehementer ad eum ire. (*Chrysostomus.*)

II. — Videns vero ventum validum, timuit : et cum cœpisset mergi, clamavit dicens : Domine, salvum me fac.

Et continuo Jesus extendens manum apprehendit eum, et ait illi : Modicæ fidei, quare dubitasti ? (*Matth. XIV. 30, 31.*)

Petrus autem quod majus est superans, scilicet undam maris, a minori turbatur, scilicet a venti impulsu. (*Chrysostomus.*)

Præsumpsit ergo Petrus de Domino, titubavit ut homo, sed rediit ad Dominum. Numquid autem Dominus desereret titubantem quem audierat invocantem ? (*Augustinus.*)

III. — Et cum ascendisset in naviculam, cessavit ventus. (*Matth. XIV. 32.*) Et plus magis intra se stupebant. (*Marc. VI. 51.*) Qui autem in navicula erant venerunt, et adoraverunt eum, dicentes : Vere Filius Dei es.

Et cum transfretassent venerunt in terram Genesar. (*Matth. XIV. 33, 34.*) Et applicuerunt. (*Marc. VI. 53.*)

Sicut autem pullum ante tempus ex nido exeuntem et casurum, mater alis portans, rursus ad nidum reducit : ita et Christus fecit. (*Chrysostomus.*)

Nec mirandum, si ascendente Domino in naviculam ventus cessavit : in quocumque enim corde Dominus per gratiam adest, mox universa bella quiescunt. (*Rabanus.*)

MEDITATIO LIII.

De quatuor millium hominum
iterata refectione.

I. — In diebus illis iterum cum turba multa esset, nec haberent quod manducarent. (*Marc. VIII. 1.*)

Jesus, convocatis discipulis suis, dicit: Misereor turbæ, quia triduo jam perseverant mecum (*Matth. XV. 32*), nec habent quod manducant.

Et si dimisero eos jejunos in domum suam, deficient in via: quidam enim ex eis de longe venerunt (*Marc. VIII. 2, 3*), et dimittere eos jejunos nolo, ne deficiant in via. (*Matth. XV. 32.*)

Non semper circa alimenta miracula faciebat, ne propter cibum ipsum sequerentur. Et nunc igitur hoc miraculum non fecisset, nisi quia videbat turbis periculum imminere. (*Theophylactus.*)

Convocatis discipulis. Hoc autem facit ut magistris exemplum tribuat, cum minoribus atque discipulis communicandi consilia. (*Hieronimus.*)

Etsi enim quando venerunt, cibos habuerunt, tamen jam consumpti erant: et propter hoc non in prima aut secunda die hoc

fecit, sed in tertia, quando jam omnia erant corrupta: ut prius ipsi in necessitate constituti, cum ampliori desiderio susciperent quod fiebat. (*Chrysostomus.*)

II. — Et responderunt ei discipuli sui: Unde illos quis poterit hic saturare panibus in solitudine? (*Marc. VIII. 4.*)

Unde ergo nobis in deserto panes tantos, ut saturemus turbam tantam?

Et ait illis Jesus: Quot habetis panes? At illi dixerunt: Septem et paucos pisciculos.

Et præcepit turbæ, ut discumberent super terram. (*Matth. XV. 33, 34, 35.* — *Marc. VIII. 4, 5, 6.*)

Cum autem nolit eos jejunos dimittere, ideo tamen non statim signum facit, ut ex hac interrogatione et responsione attentiores discipulos faciat, et fidem suam ostendant dicentes: Fac panes. Et quamvis Christus plurima fecerit ut miraculi prius facti recordarentur, quia fecit eos ministros, et partiti sunt cophinos, adhuc tamen imperfectius dispositi erant. (*Chrysostomus.*)

Ipse autem Dominus non eos vituperat, ex hoc instruens nos, quod non debemus ignorantibus et non intelligentibus graviter irasci, sed eorum ignorantiam compati. (*Theophylactus.*)

III. — Et accipiens septem panes, et pisces, et gratias agens, fregit et dedit discipulis suis. (*Matth. XV. 36.*) Ut apponerent, et apposuerunt turbæ. (*Marc. VIII. 4.*) Et comederunt omnes et saturati sunt. Et quod superfuit de fragmentis tulerunt septem sportas plenas. (*Matth. XV. 37.* — *Marc. VIII. 8.*)

Quod Dominus panes fregit, apertionem significat sacramentorum; quod gratias egit, ostendit quantum de salute humani generis congaudeat; quod panes discipulis dedit ut turbæ apponerent, significat quia spiritualis dona scientiæ tribuit Apostolis, et per eorum ministerium voluit Ecclesiæ suæ vitæ cibaria distribui. (*Beda.*)

IV. — Erant autem qui manducaverunt quatuor millia hominum, extra parvulos et mulieres. (*Matth. XV. 38.*)

Et dimissa turba, ascendit in naviculam: et venit in fines Magedan. (*Matth. XV. 39.*)

Dimisit eos. Et statim ascendens navim cum discipulis suis, venit in partes Dalmanutha. (*Marc. VIII. 10.*)

Mageda (et Dalmanutha nec est dubitandum eundem locum esse. (*Augustinus*) interpretatur poma, vel nuntia; et significat

hortum, de quo dicitur. (*Cant. IV.*) "Hortus conclusus, fons signatus" in quo crescunt poma virtutum, et ubi nuntiatur nomen Domini. Docet autem quod prædicatores, ministrato verbo turbæ, ipsi intra cubiculum cordis virtutum pomis debent refici. (*Rabanus.*)

MEDITATIO LIV.

Petro claves regni Cœlorum promittuntur.

I. — Et egressus est Jesus, et discipuli ejus in castella (in partes *Matth. XVI. 13.*) Cæsareæ Philippi: et in via interrogabat discipulos suos dicens eis: Quem me (Filium hominis *Matth. XVI. 13.*) dicunt esse homines? Qui responderunt illi dicentes. (*Marc. VIII. 27, 28.*)

Alii Joannem Baptistam, alii autem Eliam, alii vero Jeremiam, aut unum ex Prophetis (*Matth. XVI. 14.*), quia unus propheta de prioribus surrexit. (*Luc. IX. 19.*)

Postquam eduxit longe a Judæis discipulos suos, tunc de seipso interrogat, ut non timentes Judæos respondeant veritatem. (*Theophylactus.*)

Sciens quidem interrogat, quia decebat ut discipuli quandoque eum melius laudarent quam turbæ. (*Chrysostomus.*)

Ideo quid alii de se sentiant inquiri, ut expositis primo sententiis errantium, discipuli probarentur veritatem suæ confessionis, non de opinione vulgata, sed de ipso percepisse dominicæ revelationis arcano. (*Rabanus.*)

II. — Dixit illis Jesus : Vos autem quem me esse dicitis?

Respondens Simon Petrus dixit : Tu es Christus, Filius Dei vivi.

Respondens autem Jesus, dixit ei : Beatus es Simon Bar Jona : quia caro et sanguis non revelavit tibi, sed Pater meus qui in cœlis est.

Et ego dico tibi, quia tu es Petrus, et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, et portæ inferi non prævalebunt adversus eam. (*Matth. XVI. 15, 16, 17, 18.*)

Quando vèro Dominus de plebis opinione interrogat, omnes respondent; sed omnibus discipulis interrogatis, Petrus tamquam os Apostolorum et caput, pro omnibus respondet. (*Chrysostomus.*)

Mira distinctione factum est, ut Dominus ipse humilitatem assumptæ humanitatis profiteatur, quem dicunt ... *Filium hominis?*

discipulus excellentiam divinæ æternitatis ostendat. *Tu es Christus Filius Dei vivi.* (*Rabanus.*)

Beatus hic, qui ultra humanos oculos et intendisse et vidisse laudatus est, non id quod ex carne et sanguine est contuens, sed Dei Filium cœlestis Patris revelatione conspiciens : dignusque judicatus ut primus agnosceret quod divinitas esset in Christo. (*Hilarius.*)

III. — Et tibi dabo claves regni cœlorum. Et quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum et in cœlis : et quodcumque solveris super terram erit solutum et in cœlis. (Idem dicitur omnibus Apostolis.) (*Matth. XVI. 19.*)

Vide qualiter Christus reducit Petrum ad excelsam de ipso intelligentiam. Hæc enim ei se promittit daturum quæ sunt propria Dei solius : scilicet peccata solvere, et Ecclesiam immutabilem facere, inter tot persecutionum et tentationum procillas. (*Chrysostomus.*)

IV. — Tunc præcepit discipulis suis ut nemini dicerent quia ipse esset Jesus Christus. (*Matth. XVI. 20.*)

Et comminatus est eis, ne cui dicerent de illo. (*Marc. VIII. 30.*)

At ille increpans illos, præcepit ne cui dicerent hoc.

Dicens, quia oportet Filium hominis multa pati, et reprobari a senioribus, et principibus sacerdotum, et Scribis, et occidi, et tertia die resurgere. (*Luc. IX. 21, 22. — Marc. VIII. 31.*)

Propterea præcepit eis ut nemini dicerent quia ipse est Christus : inutile enim est ipsum quidem prædicare, crucem autem ejus tacere, præparabat eos, ut postmodum dicant, quoniam ipse est Christus qui crucifixus est et resurrexit. (*Origenes.*)

Est autem sensus : Tunc me prædicare cum ista passus fuero : quia non prodest Christum prædicari, et ejus vulgare in populis majestatem, quem post paululum visuri sunt flagellatum et crucifixum. (*Hieronymus.*)

MEDITATIO LV.

De Transfiguratione Christi.

1. — Assumpsit Jesus Petrum, et Jacobum, et Joannem fratrem ejus, et ducit illos in montem excelsum seorsum solos. (*Matth. XVII. 1. — Marc. IX. 1. — Luc. IX. 28.*)

Tres solummodo discipulos secum ducit, quia multi sunt vocati, pauci vero electi. Vel quia, qui nunc fidem sanctæ Trinitatis incorrupta mente servant, tunc æternæ ejus visioni lætantur. (*Rabanus.*)

Et duxit illos in montem excelsum seorsum. In quo docet quia necesse est omnibus qui Deum contemplari desiderant, ut non in infirmis voluptatibus jaceant, sed amore superiorum semper ad cœlestia erigantur. (*Remigius.*)

II. — Et facta est dum oraret species vultus ejus altera : et vestitus ejus albus et refulgens. (*Luc. IX. 29.*)

Et transfiguratus est ante eos. Et splenduit facies ejus sicut sol : vestimenta autem ejus facta sunt alba sicut nix. (*Matth. XVII. 2.*)

Transfiguratus est coram ipsis. Et vestimenta ejus facta sunt splendentia, et candida nimis velut nix, qualia fullo non potest super terram candida facere. (*Marc. IX. 2.*)

Qualis enim futurus est tempore judicandi, talis Apostolis apparuit. (*Hieronymus.*)

Cum secundum hypostasis unionem, una et eadem sit gloria Verbi et carnis, transfiguratur, non quasi accipiens quod non erat, sed quod erat manifestans discipulis. (*Damascenus.*)

III. -- Et ecce apparuerunt illis Moyses, et Elias cum eo loquentes. (*Matth. XVII. 3.*)

Et erant loquentes cum Jesu. (*Marc. IX. 3.*)

Et ecce duo viri loquebantur cum illo. Erant autem Moyses et Elias, visi in maiestate, et dicebant excessum ejus, quem completurus erat in Jerusalem. (*Luc. IX. 30, 31.*)

His autem ita se habentibus, ut unus ostenderetur Dominus novi et veteri testamenti, et hæreticorum ora obturentur, et fides fiat resurrectionis; nec non qui transfigurabatur vivorum et mortuorum Dominus crederetur. (*Damascenus.*)

Aliam causam et ipse evangelista revelat, scilicet monstrare crucis gloriam, et mitigare Petrum et alios discipulos passionem timentes. (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO LVI.

De voce Patris coelitus elapsa.

I. — Petrus vero, et qui cum illo gravati erant somno. Et evigilantes viderunt maiestatem ejus, et duos viros qui stabant cum illo.

Et factum est cum discederent ab illo, ait Petrus ad Jesum : (*Luc. IX. 32, 33.*)

Domine. (*Matth. XVII. 4.*) Rabbi. (*Marc. IX. 4.*) Præceptor, bonum est nos hic esse. (*Luc. IX. 33.*) Si vis faciamus hic tria tabernacula, tibi unum, Moysi unum, et Eliæ unum. (*Matth. XVII. 4.*) Nesciens quid diceret. (*Luc. IX. 33.*) Erant enim timore exterriti. (*Marc. IX. 5.*)

Christo vacante orationi, Petrus somno deprimitur : infirmus enim erat, et quod humanum erat implevit. (*Theophylactus.*)

Fortasse ideo gravati somno erant, ut resurrectionis viderent speciem post-quietem. (*Ambrosius.*)

Æstimabat forsitan divus Petrus imminere tempus regni Dei : et ideo approbat montis incolatum. (*Cyrillus.*)

Non est autem bonum Petre, tibi quod Christus ibi moretur : quoniam si mansisset, nequaquam tibi facta promissio consequeretur effectum : neque enim claves obtinuisses regni, nec mors tyranni abolita esset. Non quæras ante tempus felicia, ut Adam deificationem. (*Damascenus.*)

II. — Hæc autem illo loquente. (*Luc. IX. 34.*) Ecce nubes lucida obumbravit eos. Et ecce vox de nube dicens : Hic est

Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui : ipsum audite.

Et audientes discipuli ceciderunt in faciem suam, et timuerunt valde. (*Matth. XVII. 5, 6.*)

Cognosce autem nubem istam, non coacti aeris caligine picam, et quæ cælum tenebrarum horrore subtexit, sed lucidam, quæ nos non pluvialibus aquis immadidet, sed qua mentes hominum, in voce Dei omnipotentis emissa, fidei ros rigavit : *Et vox facta est*, etc. Non Elias filius, non Moyses filius : *Hic est Filius*, quem solum videtis. (*Ambrosius.*)

III. — Et accessit Jesus, et tetigit eos : dixitque eis : Surgite et nolite timere.

Levantes autem oculos suos, neminem viderunt, nisi solum Jesum. (*Matth. XVII. 7, 8.*)

Et dum fieret vox, inventus est Jesus solus. (*Luc. IX. 36.*)

Quia vero illi jacebant et surgere non poterant, ipse clementer accedit et tangit eos, ut tactu fuget timorem, et debilitata membra solidentur.

Quos autem manu sanaverat, etiam sanavit imperio : *Surgite et nolite timere.* (*Hieronymus.*)

MEDITATIO LVII.

Discipuli prohibentur hanc visionem evulgari.

I. — Descendentibus illis de monte, præcepit eis Jesus, dicens : Nemini dixeritis visionem, donec Filius hominis a mortuis resurgat. (*Matth. XVII. 9.*)

Nisi cum Filius hominis a mortuis surrexerit. (*Marc. IX. 8.*)

Non vult ergo in populis prædicari, ne et incredibile esset pro rei magnitudine, et post tantam gloriam, apud rudes animos, crux scandalum faceret. (*Hieronymus.*)

Silentium etiam rerum gestarum quas viderant imperat, ut cum essent Spiritu sancto repleti, tunc gestarum spiritualium testes essent. (*Hilarius.*)

Non igitur erat congruum talia de Christo dicere antequam pateretur, post resurrectionem vero credibile videbatur. (*Theophylactus.*)

II. — Et verbum continuerunt apud se, conquirentes quid esset : cum a mortuis surrexerit. (*Marc. IX. 9.*)

Illi vero resurrectionis mysterium ignorantibus : verbum quidem retinentes, invicem disputabant. (*Chrysostomus.*)

III. — Et ipsi tacuerunt, et nemini dixerunt, in illis diebus, quidquam ex his quæ viderant. (*Luc. IX. 36.*)

Et nota, sicut Domino in Jordane baptizato, sic etiam in monte clarificato totius Trinitatis mysterium declarari : quia gloriam illius, quam in baptizate confitemur, in resurrectione videbimus. (*Beda.*)

MEDITATIO LVIII.

Christus pro se et Petro solvit didrachma.

I. — Cum venissent Capharnaum accesserunt qui didrachma accipiebant, ad Petrum, et dixerunt ei : Magister vester non solvit didrachma? Ait : Etiam. (*Matth. XVII. 23.*)

Pro signorum magnitudine hi qui exigebant tributum, non audebant ipsum (Dominum) repetere, sed discipulum conveniunt. (*Hieronymus.*)

Et neque hunc cum multa vehementia, sed mansuetius : neque enim incusantes, sed interrogantes. (*Chrysostomus.*)

II. — Et cum intrasset in domum, prævenit eum Jesus, dicens : Quid tibi videtur

Simon? Reges terræ a quibus accipiunt tributum vel censum? a filiis suis, an ab alienis?

Et ille dixit : Ab alienis. Dixit illi Jesus : Ergo liberi sunt filii. (*Matth. XVII. 24, 25.*)

Et Petrus respondit, *Etiam* : id est, ita est quod non solvit. Voluit autem Petrus intimare quod Herodiani peterent censum, sed Dominus prævenit eum. (*Glossa.*)

Dominus autem noster et secundum carnem et secundum Spiritum filius erat regis; vel ex David stirpe generatus, vel Omnipotentis Patris Verbum : ergo tributa quasi filius regis non debebat. (*Hieronymus.*)

III. — Ut autem non scandalizemus eos, vade ad mare, et mitte hamum : et eum piscem qui primus ascenderit, tolle : et aperto ore ejus, invenies staterem : illum sumens, da eis pro me, et te. (*Matth. XVII. 26.*)

Sicut autem stupescis de Christi virtute, ita admirare Petri fidem, quoniam rei tam difficili obedivit. Ideoque de fide eum remunerans, copulavit eum sibi in tributi datione : quod fuit abundantis honoris. (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO LIX.

Christus clam ad festum
tabernaculorum proficiscitur.

I. — Ambulabat Jesus in Galilæam, non enim volebat in Judæam ambulare : quia quærebant eum Judæi interficere.

Erat autem in proximo dies festus Judæorum, scenopegia.

Dixerunt autem ad eum fratres ejus : Transi hinc, et vade in Judæam, ut et discipuli tui videant opera tua, quæ facis. (*Joan. VII. 1, 2, 3.*)

Quoniam quæ deitatis erant ostendebat, et quæ humanitatis : etenim fugiebat persecutores ut homo, et apparebat eis ut Deus, utrumque vere existens. (*Chrysostomus.*)

Celebrabant (hunc) diem festum, reminiscentes beneficiorum Domini qui tamen occisuri erant Dominum. (*Augustinus.*)

Tu signa facis, et pauci ea vident : transi ergo ad regiam urbem, ubi sunt principes, ut visis signis, laudem consequaris ab eis. Sed quia non omnes discipuli semper Dominum sequebantur, sed eorum multi in Judæa erant, ideo subdunt : *ut et discipuli tui*, etc. (*Beda.*)

II. — Dicit ergo eis Jesus : Vos ascendite ad diem festum hunc, ego autem non ascendo ad diem festum istum : quia meum tempus nondum impletum est.

Hæc cum dixisset ipse mansit in Galilæa. (*Joan. VII. 6, 8, 9.*)

Fortassis eum prodere volebant, et tradere Judæis : ideo dicit : *tempus meum, etc.*, hoc est tempus crucis et mortis : quia etsi vos semper sitis cum Judæis non interficient vos. (*Chrysostomus.*)

III. — Ut autem ascenderunt fratres ejus, tunc et ipse ascendit ad diem festum non manifeste, sed quasi in occulto.

Judæi ergo quærebant eum in die isto, et dicebant : Ubi est ille?

Et murmur multum erat in turba de eo. Quidam enim dicebant : Quia bonus est. Alii autem dicebant : Non, sed seducit turbas.

Nemo tamen palam loquebatur de illo propter metum Judæorum. (*Joan. VII. 10, 11, 12, 13.*)

Appellabatur autem apud Judæos dies festus, cum tamen non esset unus, sed plures. (*Augustinus.*)

Ut disceremus quid nos oporteat facere, qui non possumus persecutores detinere, voluit latenter ascendere. (*Chrysostomus.*)

Ubi est ille. Ex multo odio et inimicitia, neque enim eum nominatim vocare volebant. (*Chrysostomus.*)

Quicumque emicuerit in aliqua gratia, alii dicunt, *bonus est*, alii, *non, sed seducit turbas*. Quod autem dictum est de eo, valet ad consolationem de quocumque hoc dictum fuerit Christiano. (*Augustinus.*)

Nemo. Eorum scilicet qui dicebant, *bonus est*, non qui dicebant, *seducit turbas*: hæc enim clarius sonabant, sed *bonus est* pressius susurrabant. (*Augustinus.*)

IV. — Jam autem die Festo mediante, ascendit Jesus in templum, et docebat.

Et mirabantur Judæi. (*Joan. VII. 14, 15.*)

Nam in principio festi his quæ festi erant magis attendebant: unde postea Christum attentius audierunt: (*Theophylactus.*)

Vide admirationem nequitia plenam; non enim dicit quod in doctrina admirarentur: sed in aliam admirationem inciderunt: "Quomodo hic litteras scit, cum non didicerit?" (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO LX.

Mulierem in adulterio deprehensam dimittit.

I. — Jesus diluculo venit in templum, et omnis populus venit ad eum, et sedens docebat eos.

Adducunt autem Scribæ, et Pharisæi mulierem in adulterio deprehensam: et statuerunt eam in medio.

Et dixerunt ei: Magister, hæc mulier modo deprehensa est in adulterio.

In lege autem Moyses mandavit nobis hujusmodi lapidare. Tu ergo quid dicis?

Hoc autem dicebant tentantes eum, ut possent accusare eum. (*Joan. VIII. 2, 3, 4, 5, 6.*)

Sessio humilitatem incarnationis insinuat. Sedente ergo Domino, ad eum venit populus. Mansuetis autem et simplicibus sermonem Domini admirantibus, Scribæ et Pharisæi interrogant, non ut discant, sed ut veritati laqueos neant. (*Alcuinus.*)

Animadverterant enim eum nimium esse mitem: dixerunt apud seipsos. Si eam dimitti censuerit, justitiam non tenebit: lex enim quod injustum erat, jubere non poterat: et ideo legem inducunt, dicentes: *In*

lege autem Moyses, etc. Ut autem mansuetudinem non perdat, in qua jam populis amabilis factus est, eam dimitti debere dicturus est. Hinc nos inuenimus ad accusandum occasionem, et reum faciemus tamquam legis prævaricatorem.

Sed Dominus in respondendo et justitiam servaturus est, et a mansuetudine non recessurus. (*Augustinus.*)

II. — Jesus autem inclinans se deorsum, digito scribebat in terra.

Cum ergo perseverarent interrogantes eum, erexit se, et dixit eis : Qui sine peccato est vestrum, primus in illam lapidem mittat.

Et iterum se inclinans, scribebat in terra.

Audientes autem unus post unum exhibant, incipientes a senioribus : et remansit solus Jesus, et mulier in medio stans. (*Joan. VIII. 6, 7, 8, 9.*)

Nos instruit ut cum quolibet mala proximorum conspicimus, non statim ea temere damnemus ; sed prius ad conscientiam cordis humiliter reversi, digito discretionis ea sollicitè disquiramus. (*Alcuinus.*)

Hæc vox justitiæ est. Puniatur peccatrix, sed non a peccatoribus ; impleatur lex, sed non a prævaricatoribus legis. (*Augustinus.*)

Sic igitur illi voce justitiæ tamquam telo percussi esse incipientes, et reos inuenientes, unus post unum omnes recesserunt.

Relicti sunt autem duo : miseria et misericordia. (*Augustinus.*)

III. — Erigens autem se Jesus, dixit ei : Mulier ubi sunt qui te accusabant ? Nemo te condemnauit.

Quæ dixit : Nemo, Domine. Dixit autem Jesus : Nec ego te condemnabo : vade, et jam amplius noli peccare. (*Joan. VIII. 10, 11.*)

Audiuimus supra vocem justitiæ : audiuimus nunc mansuetudinis : *Nec ego te condemnabo*, a quo te forte condemnari timuisti, quia in me peccatum non inuenisti. Quid est Domine ? Faves ergo peccatis ? Non plane : attende quod sequitur : *vade, et jam amplius, etc.* Ergo et Dominus damnauit, sed peccatum, non hominem : nam si peccatorum auctor esset diceret : *Vade, et vive ut vis : de mea liberatione esto securus : ego te quantumcumque peccaueris, etiam a gehenna, et inferni tortoribus liberabo.* Non hoc dicit. (*Augustinus.*)

MEDITATIO LXI.

Septuaginta discipulos designat
et instructos prædicatum mittit.

I. — Designavit Dominus et alios septuaginta duos, et misit illos binos ante faciem suam in omnem civitatem, et locum quo erat ipse venturus.

Et dicebat illis : Messis quidem multa, operarii autem pauci. Rogate ergo dominum messis ut mittat operarios in messem suam. (*Luc. X. 1, 2.*)

Hujus etiam forma in verbis Moysi figurabatur, qui jubente Deo septuaginta elegit, quibus Deus spiritum infundebat. (*Cyrillus.*)

Sicut etiam ex duodecim bini et bini numerati fuerant, ut in eorum catalogo Matthæus ostendit : quod enim bini famularentur Dei verbo antiquum esse videtur : eduxit enim Deus Israel de Ægypto per manus Moysi et Aaron : Josue quoque et Caleb concordantes pacaverunt populum : unde dicitur, Prov. XVIII. "Frater a fratre adjutus ut civitas vallata." (*Origenes.*)

Sicut autem messis multa est omnis turba credentium, ita operarii pauci sunt Apostoli et imitatores eorum qui mittuntur ad messem. (*Beda.*)

Insinuat autem quam magnum donum est operarios mitti in messem divinam, per hoc quod dicit, dominum messis super hoc esse rogandum. (*Chrysostomus.*)

II. — Ite : ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos.

Nolite portare sacculum, neque peram, neque calceamenta et neminem per viam salutaveritis. (*Luc. X. 3, 4.*)

Bonus Pastor lupos gregi suo timere non novit : ideoque isti discipuli non in prædam, sed ad gratiam diriguntur. (*Ambrosius.*)

Tanta prædicantium debet esse in Deo fiducia, ut præsentis vitæ sumptibus quamvis non provideant, tamen sibi hos non deesse certissime sciant. (*Gregorius.*)

Non hæc Dominus prohibuit (salutationes) quod benevolentiae displiceret officium, sed quod persequendæ devotionis intentio plus placeret. (*Ambrosius.*)

III. -- In quamcumque domum intraveritis, primum dicite : Pax huic domui :

Et si ibi fuerit filius pacis, requiescet super illum pax vestra : sin autem, ad vos revertetur.

In eadem autem domo manete edentes, et bibentes quæ apud illos sunt : dignus

est enim operarius mercede sua. (*Luc. X. 5, 6, 7.*)

Vos quidem proferetis verbum, res autem pacis applicabitur meo iudicio, ubicumque dignum esse videbitur. (*Titus.*)

Verus ergo quisque prædicator non ideo prædicare debet ut in hoc tempore mercedem accipiat: sed ideo mercedem recipere ut prædicare valeat. Quisque namque ideo prædicat ut hic laudis vel muneris mercedem recipiat, æterna mercede se privat. (*Gregorius.*)

iv. — Nolite transire de domo in domum.

Et in quamcumque civitatem intraveritis, et susceperint vos, manducate quæ apponuntur vobis.

Et curate infirmos, qui in illa sunt, et dicite illis: Appropinquavit in vos regnum Dei.

In quamcumque autem civitatem intraveritis, et non susceperint vos, exeuntes in plateas ejus dicite:

Etiam pulverem, qui adhæsit nobis de civitate vestra, extergimus in vos: tamen hoc scitote, quia appropinquavit regnum Dei. (*Luc. X. 7, 8, 9, 10, 11.*)

Dico vobis, quia Sodomis in die illa remissius erit, quam illi civitati. (*Luc. X. 12.*)

Quamvis modica et vilia: nihil amplius inquirentes (præter ea quæ apponuntur.) Denuntiat etiam eis ut operantes miracula homines ad suas prædicationes attraherent. Si enim prius curaveritis, deinde docueritis, prosperabitur sermo et homines credent regnum Dei appropinquare: non enim curarent, nisi hoc aliqua virtus divina perficeret. (*Theophylactus.*)

Sicut recipientibus Apostolos appropinquare regnum Dei dicitur in benedictionem, sic non recipientibus in præjudicium. Sicut adventus regis est quibusdam ad pœnam, quibusdam vero ad honorem. (*Theophylactus.*)

MEDITATIO LXII.

Christus formulam precandi tradit.

i. — Factum est: cum esset in quodam loco orans, ut cessavit, dixit unus ex discipulis ejus ad eum: Domine, doce nos orare sicut docuit et Joannes discipulos suos. (*Luc. XI. 1.*)

Cum novam conversationem vidissent discipuli, novam formam orationis postulerunt, cum plures orationes continerentur in veteri testamento. (*Titus.*)

Quia præcepisti nobis petere æterna et grandia, unde erit nos ad horum pervenire

notitiam, nisi a te Deo et Salvatore nostro? (*Origenes.*)

II. — Et ait illis : Cum oratis, dicite : Pater noster qui es in caelis : sanctificetur nomen tuum. Adveniat regnum tuum. Fiat voluntas tua, sicut in caelo et in terra. (*Luc. XI. 2. — Mat. VI. 9, 10.*)

Primus sermo quantæ gratiæ! Faciem tuam non audebas ad cælum levare, et subito accepisti gratiam Christi. Ex malo servo factus es bonus filius. Ergo attolle oculos ad Patrem qui te per lavacrum genuit, qui per filium te redemit : patrem dicas quasi filius.

Cælum est ubi culpa cessavit ; ubi mortis nullum est vulnus. (*Augustinus.*)

Sanctificetur nomen tuum, id est, nota sit tua Sanctitas toti mundo, et laudet te decenter. (*Titus.*)

Adveniat, etc. id est veniat super nos Spiritus sanctus tuus, ut purificet nos. (*Gregorius Nyssenus.*)

Fiat voluntas, etc. quasi dicat : Præsta nobis, Domine, conversationem imitari cælestem, quatenus quæcumque tu vis, nos etiam velimus. (*Chrysostomus.*)

III. — Panem nostrum quotidianum (Supersubstantialem. — *Mat. VI. 11.*) Da nobis hodie. (*Luc. XI. 3.*)

Et dimitte nobis debita nostra. (*Mat. VI. 12.*) Peccata nostra. (*Luc. XI. 4.*)

Sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. (*Mat. VI. 12.*)

Siquidem et ipsi dimittimus omni debenti nobis. (*Luc. XI. 4.*)

Et ne nos inducas in tentationem. (*Mat. VI. 13. — Luc. XI. 4.*)

Sed libera nos a malo. Amen. (*Matth. VI. 13.*)

Panem quotidianum, qui nostræ substantiæ competit ad vitam diurnam, non tibi ipsi commendes ; sed ad Deum causa ejus refugias, exponens ei necessitatem naturæ. (*Basiliius.*)

Cum enim teneamus exhibere Christo omnimodam sanctitatem, qui Spiritum sanctum habitare facit in nobis, redarguendi sumus, si non observemus ei templum mundum. (*Titus.*)

Grates agendæ sunt debitoribus nostris : fiunt enim nobis si sapimus, causa indulgentiæ maximæ. (*Chrysostomus.*)

A diabolo non tentari est impossibile : sed ne a Deo relinquamur ad tentationes, hoc deprecamur. (*Titus.*)

Unusquisque petit ut a malo, hoc est ab inimico et peccato, liberetur ; sed quia Deo se committit, diabolium non timet. (*Augustinus.*)

MEDITATIO LXIII.

Christus parvulos amplectitur,
et manus eis imponit.

I. — Oblati sunt ei parvuli, ut manus eis imponeret, et oraret. (*Mat. XIX. 13.*)

Offerebant illi parvulos ut tangeret illos. (*Marc. X. 13. — Luc. XVIII. 15.*)

Quod cum videret discipuli, increpabant illos. (*Luc. XVIII. 15. — Mat. XIX. 13.*) Discipuli comminabantur offerentibus. (*Marc. X. 13.*)

Jam enim ex præcedentibus virtutibus ejus experti erant quoniam per impositionem manuum ejus, et orationem repelluntur mala. (*Origenes.*)

Discipuli expellebant pueros, causa dignitatis Christi. (*Chrysostomus.*)

II. — Quos cum videret Jesus, indigne tulit, et : (*Marc. X. 14.*) Convocans illos, dixit : Sinite pueros venire ad me, et nolite vetare eos. (*Luc. XVIII. 16.*) Ne prohibueritis eos. (*Marc. X. 14.*) Talium est enim regnum cœlorum. (*Mat. XIX. 14.*) Regnum Dei. (*Marc. X. 14. — Luc. XVIII. 16.*) Amen dico vobis : Quisquis non receperit regnum Dei velut parvulus, non

intrabit in illud. (*Marc. X. 15. — Luc. XVIII. 17.*)

Dominus autem docens eos moderata sapere, et tumorem conculcare mundanum, parvulos et in ulnis tenuit et talibus regnum cœlorum promittit. Quis enim mereatur appropinquare Christo si repellitur ab eo simplex infantia? (*Chrysostomus.*)

Signanter autem dixit : Talium est regnum cœlorum non istorum, ut ostendèret, non ætatem regnare, sed mores ; et his qui similem haberent innocentiam et simplicitatem præmium repromitti. (*Hieronymus.*)

III. — Et complexans eos, et imponens manus super illos, benedicebat eos. (*Marc. X. 16.*)

Et cum imposuisset eis manus abiit inde. (*Matt. XIX. 15.*)

Præsens locus instruit omnes parentes, ut filios suos sacerdotibus offerant ; non enim sacerdos manus imponit, sed Christus, in cujus nomine manus imponitur. (*Chrysostomus.*)

